

آیت‌الله رئیسی: جمهوری اسلامی ایران، دریای خزر را دریای صلح می‌داند

همکاری کشورهای ساحلی خزر با توجه به تحولات بین‌المللی اهمیت فزاینده‌ای یافته است/ امیدوارم برپایی این نشست‌ها امنیت، ثبات، صلح و دوستی را برای مردم منطقه به ارمغان بیاورد/ اعلام آمادگی کشورمان برای برگزاری هفتمین اجلاس سران کشورهای ساحلی خزر

رئیس جمهور دریای خزر را دریای همکاری دانست و اظهار داشت: همکاری های کشورهای ساحلی خزر بخصوص با توجه به تحولات بین المللی اهمیت فزاینده ای یافته است و این تعامل نه تنها موجب رونق اقتصادی و افزایش رفاه ملت های ما می شود، بلکه به تقویت صلح و ثبات منطقه ای و حل مسائل حوزه خزر صرفا از طریق کشورهای ساحلی می انجامد.

متن کامل سخنرانی رئیس جمهور در ششمین اجلاس سران کشورهای ساحلی خزر به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای سردار بردی محمذوف، جناب آقای الهام علی یف، جناب آقای قاسم جو مارت توکایف، جناب آقای ولادیمیر پوتین، خانم ها و آقایان،

مایلم مراتب خرسندی خود را از حضور در ششمین نشست سران کشورهای ساحلی دریای خزر در شهر زیبای عشق آباد و دیدار با دوستان و همکاران گرامی، رؤسای جمهور محترم ابراز نمایم. همچنین لازم می دانم از میزبانی گرم و صمیمانه دوست و برادر عزیزم آقای سردار بردی محمذوف رئیس جمهور محترم ترکمنستان سپاسگزاری نمایم.

عالیجنابان! رؤسای محترم جمهور!

امروز ما در شرایطی در ششمین نشست سران خزر در شهر عشق آباد حضور داریم که از نشست قبلی سران در عشق آباد در سال ۲۰۰۲ تاکنون راهی طولانی را پیموده ایم. با تدوین اسناد متعدد، مبانی حقوقی مناسبی برای همکاری و بهره مندی از مواهب این پهنه آبی ایجاد کرده ایم. زبان مشترکی برای تأمین منافع متقابل یافته ایم. چشم انداز روشنی برای ادامه راه به تصویر کشیده ایم. همه این دستاوردها نتیجه تلاش، درایت، دوراندیشی، جامع نگرایی و در نظر گرفتن حقوق و منافع متقابل کشورهای ماست.

دریای خزر، میراث و سرمایه مشترک ما؛ کانون پیوند و دوستی؛ و منشا خیر و برکت برای بیش از ۲۷۰ میلیون نفر جمعیت کشورهای ساحلی آن می‌شود؛ باشد که پنج کشور را در آینه‌ی شایسته‌ی یک پهنه واحد آبی انعکاس می‌دهد. همانگونه که پدران تمدن ساز و مادران فرهنگ پرور ما برای هزاران سال در این سواحل و مناطق از آرامش و نعمت برخوردار بوده‌اند، ملت های ما نیز به عنوان همسایگان همیشگی حاشیه‌ی شایسته‌ی این دریا باید با نگاه بلندمدت به دریای خزر به عنوان دریای دوستی و همکاری بنگرند تا به مسئولیت خود در قبال نسل کنونی و نسل های آینده نیز عمل کرده باشیم. از این منظر، همگرایی فرهنگی کشورهای ساحلی خزر یکی از اولویت های اساسی است که همکاری و دوستی را در بلند مدت تضمین و در دل ملت ها مستحکم می‌کند. جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد می‌دهد که با نهادسازی و برگزاری برنامه های مشترک فرهنگی- اجتماعی این میراث معنوی حفظ و تقویت می‌شود.

ما به عنوان کشورهایی که از طریق دریای خزر به هم پیوند خورده ایم و همسایه هستیم و با استفاده از قلمرو یکدیگر به دیگر کشورها و مناطق دسترسی پیدا می‌کنیم، در قبال این پهنه آبی و همچنین کشورهای ساحلی آن، حقوق و تکالیف زیادی داریم. حفاظت از محیط زیست شکننده، استفاده معقول از منابع زنده، فعالیت های مسئولانه برای بهره مندی از منابع معدنی دریای خزر با هدف توسعه اقتصادی و ارتقای رفاه و امنیت مردمان مان و احترام به حاکمیت، حقوق حاکمه و صلاحیت یکدیگر در این پهنه آبی، بخشی از این حقوق و تکالیف است.

اصل کلیدی مورد توافق «صلاحیت انحصاری و اجماعی کشورهای ساحلی» برای تصمیم‌گیری راجع به دریای خزر و حل و فصل مسایل آن، چراغ روشنگر و راهنمایی است که در پرتو آن، زمینه های همکاری و تأمین منافع متقابل کشورهای ساحلی خزر فراهم می‌شود. این امر، و همچنین بر اساس معاهدات قبلی، راه مداخلات طرف های ثالث و غیرساحلی خزر در مسایل مرتبط با دریای خزر یا ارتکاب تجاوز و سایر اقدامات علیه هر یک از کشورهای ساحلی را می‌بندد و می‌تواند از وقوع حوادث ناخوشایند احتمالی، جلوگیری نماید. لذا ضروری است ما به عنوان کشورهای ساحلی دریای خزر با تاکید بر همکاری های پنج جانبه و پرهیز از اقدامات یکجانبه و با اتکاء به ظرفیت های موجود و گسترش همکاری ها، منطقه دریای خزر را به عنوان «منطقه صلح و دوستی» حفظ کنیم و به منافع بلندمدت منطقه و کشورهای ساحلی و رعایت «اصل اتفاق آراء» در کلیه تصمیمات مربوط به دریای خزر، توجه جدی داشته باشیم.

خوشبختانه همکاری های خوب و سازنده ای بین کشورهای ساحلی دریای خزر در حوزه های مختلف به ویژه حمل و نقل، تجارت، مدیریت منابع زنده، حفاظت از محیط زیست، تأمین امنیت و مقابله با عوامل ناامنی و جرائم در اشکال مختلف در جریان است. بدین منظور در طول سال های گذشته اسناد زیادی تدوین شده و مبنای همکاری قرار گرفته است.

در نشست قبلی سران کشورهای ساحلی خزر در آکتائو در سال ۲۰۱۸ پس از دو دهه مذاکره، کنوانسیون وضعیت حقوقی دریای خزر به عنوان سندی که مبین حقوق و تکالیف کشورهای ساحلی و اصول اساسی فعالیت در دریای خزر تلقی می‌شود، نهایی و امضاء شد. قطعاً اجرایی شدن آن می‌تواند زمینه ساز همکاری‌های بیشتر کشورهای ساحلی و همچنین فعالیت‌های گسترده‌تر در دریای خزر فراهم آورد. طبیعتاً دستیابی به این نقطه مستلزم تحدید حدود منصفانه‌ی شایسته؛ مناطق اعمال حاکمیت، حقوق حاکمه و صلاحیت کشورهای ساحلی در خصوص بخش های بستر و زیربستر دریا، سطح و ستون آب و همچنین فضای فوقانی دریای خزر است. در این راستا نهایی شدن

«موافقت نامه چگونگی ترسیم خطوط مبدأ» حائز اهمیت است و جمهوری اسلامی ایران همواره، از جمله در اعلامیه تقسیری پس از امضای کنوانسیون، تصریح کرده است که این مساله برای ایران به عنوان کشوری که دارای «شکل ساحل آن آشکارا در وضعیت نامساعدی» است، دارای اهمیت چشمگیر و تعیین کننده است. امیداریم با ادامه مذاکرات نمایندگان کشورهای ساحلی در آینده نزدیک، این موافقت نامه نیز نهایی شده و راه را برای تصویب کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر هموار کند. عدالت یکی از بنیان های اساسی شکل دهنده سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران است بر این اساس برقراری روابط عادلانه بصورت دوجانبه و همچنین شکل دهی به نظم عادلانه ­ چندجانبه جزو جهت گیری های اصلی سیاست خارجی ایران است. طبیعتاً یکی از فواید نظم عادلانه، گسترش روابط دوستانه بین بازیگران بخصوص همسایگان است که تامین کننده منافع متقابل آنها نیز خواهد بود.

در دوره اخیر و با رفع محدودیت های ناشی از پاندمی کرونا شاهد افزایش چشمگیر تعاملات سیاسی و اقتصادی بین ایران و کشورهای ساحلی دریای خزر بوده ایم. جمهوری اسلامی ایران با توجه به موقعیت جغرافیایی و زیرساخت های مناسب خود آماده است زمینه ترانزیت و دسترسی کشورهای ساحلی دریای خزر به دیگر کشورها و مناطق بخصوص بنادر ایران در خلیج فارس و دریای عمان را از طریق قلمرو خود فراهم نماید. همچنین، همکاری در زمینه صادرات و سوآپ نفت و گاز، برق، مواد معدنی و محصولات کشاورزی از جمله مواردی است که در ماه های اخیر در دستور کار مذاکرات ما با کشورهای همسایه در دریای خزر بوده است و توافقات خوبی در این زمینه ها شکل گرفته است که نوید دهنده دوران نوینی از همکاری های راهبردی می باشد.

دریای خزر دریای همکاری است و این همکاری ها بخصوص با توجه به تحولات بین المللی اهمیت فزاینده ­ ای یافته است. تعامل جمهوری اسلامی ایران با دوستان و همسایگان خود اصالت دارد و این تعامل و همکاری نه تنها موجب رونق اقتصادی و افزایش رفاه ملت های ما می شود بلکه به تقویت استقلال کشورها و صلح و ثبات منطقه ای و حل مسائل حوزه خزر صرفاً از طریق کشورهای ساحلی می انجامد. این راهبرد کلان جمهوری اسلامی ایران، فارغ از تحولات بین المللی ادامه خواهد یافت.

جمهوری اسلامی ایران از ابتکارات ارائه شده از سوی رؤسای جمهور محترم کشورهای ساحلی دریای خزر برای توسعه همکاری های اقتصادی در حوزه های حمل و نقل، سرمایه گذاری، گردشگری و دیگر اشکال فعالیت های اقتصادی استقبال و حمایت می نماید و بصورت خاص بر لزوم تقویت روابط فرهنگی و حفظ محیط زیست شکننده دریای خزر تاکید دارد.

جمهوری اسلامی ایران، دریای خزر را دریای صلح و دوستی و عامل پیوند و نزدیکی مردم منطقه می داند و برای همکاری های همه جانبه بر اساس احترام و منافع متقابل آمادگی خود را اعلام می دارد.

در پایان، جمهوری اسلامی ایران آمادگی خود را جهت برگزاری هفتمین اجلاس سران خزر اعلام می دارد. امید است برپایی این اجلاس ها، رشد و توسعه روز افزون، امنیت، ثبات، رفاه، صلح و دوستی را برای مردم منطقه دریای خزر به ارمغان آورد. بار دیگر از سازماندهی شایسته این نشست و مهمان نوازی گرم رئیس جمهور، دولت و مردم کشور دوست، همسایه و برادر ترکمنستان، تشکر می کنم و برای همه شما آرزوی موفقیت دارم.

منبع: پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری